

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlational Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการให้คำแนะนำ การได้รับการอบรม ARIC การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ การสนับสนุนของหน่วยงาน การสนับสนุนของหัวหน้างาน และการสนับสนุนของผู้ร่วมงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจรักษา ในสถานีอนามัยทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ สถานีอนามัยละ 1 คน รวมทั้งหมด 330 คน โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ก่อนทำการศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้านการรับรู้โดยรวมเกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจเท่ากับ 0.72 การสนับสนุนของหน่วยงานเท่ากับ 0.76 การสนับสนุนของหัวหน้างานเท่ากับ 0.95 การสนับสนุนของผู้ร่วมงานเท่ากับ 0.93 และการให้คำแนะนำเท่ากับ 0.76 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี ซึ่งโดยทั่วไปค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.7 (ดิลกา ไตรไพบูลย์, 2543, หน้า 3) รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-24 สิงหาคม 2544 ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.4 เมื่อนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่าเป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบไม่ได้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำจำนวน 6 ฉบับ และมีข้อมูลไม่ครบถ้วน 10 ฉบับ จึงไม่นำมาวิเคราะห์คงเหลือแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด 200 ฉบับ และคิดเป็นอัตราการตอบกลับทั้งหมดร้อยละ 60.6 ถือว่ามีอัตราการตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับดี ซึ่งอัตราการตอบกลับคืนประมาณร้อยละ 50 ถือว่าพอใช้ได้ ถ้าได้ร้อยละ 60 ถือว่าอยู่ในระดับดี และถ้าได้ร้อยละ 70 หรือมากกว่าขึ้นไปถือว่าอยู่ในระดับดีมาก (Babbie, 1973, p.165 อ้างใน ชวิชัย วีระพงศธร, 2538, หน้า 267) วิเคราะห์ข้อมูลโดย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบ Chi - Square, Independent samples t - test และใช้ค่าสหสัมพันธ์อันดับที่ของสเปียร์แมน (Spearman's rank correlation coefficient)

สรุปผลการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในจังหวัดเชียงใหม่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้คำแนะนำที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 คน เป็นเพศหญิงและชาย สัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 51.0 และ 49.0 มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี มากที่สุด(ร้อยละ 88.0) มีอายุเฉลี่ย 34 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 62) โสด(ร้อยละ 31.5) ด้านตำแหน่งงาน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข ร้อยละ 50.5 และ 40 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ประกาศนียบัตร รองลงมาคือปริญญาตรี ร้อยละ 54 และ 43.5 ตามลำดับ สำหรับการได้รับการอบรม ARIC พบว่ากลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการอบรม (ร้อยละ 95.5) และไม่เคยได้รับการอบรม เพียงร้อยละ 4.5 มีประสบการณ์ในการให้คำแนะนำในการดูแลเด็กป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ช่วง 1-5 ปี (ร้อยละ 62.5) และช่วง 6-10 ปี (ร้อยละ 21.5)

2. การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 56.0) รองลงมา คือ รับรู้ระดับมาก (ร้อยละ 37.5) ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการดูแลรักษาเมื่อเป็นหวัดและปอดบวม พบว่ามีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 54.0) รองลงมา คือ รับรู้ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 39.0) และเมื่อพิจารณาการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจโดยรวมทั้งการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ และการรับรู้ประโยชน์ของการดูแลรักษาเมื่อเป็นหวัดและปอดบวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 55.0) รองลงมา คือ รับรู้ระดับมาก (ร้อยละ 39.5)

3. การสนับสนุนของหน่วยงาน การสนับสนุนของหัวหน้างาน และการสนับสนุนของผู้ร่วมงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 47.0) รองลงมา คือ ระดับมาก (ร้อยละ 43.0) ด้านการสนับสนุนของผู้ร่วมงานและหัวหน้างานอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน คือ ร้อยละ 49.5 และ 45.5 ตามลำดับ รองลงมา มีการสนับสนุนในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน คือ ร้อยละ 43.0 และ 37.0 ตามลำดับ การสนับสนุนโดยรวมทั้งการสนับสนุนของหน่วยงาน หัวหน้างาน และผู้ร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 49.0) รองลงมา คือ ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 38.5)

4. การให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย

กลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำการดูแลโดยทั่วไป การสังเกตอาการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์ และการรักษาตามอาการ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ร้อยละ 94.5, 78.5 และ 61.5 ตามลำดับ รองลงมา คือ ให้คำแนะนำในระดับมาก ร้อยละ 3.0, 16.0 และ 21.0 ตามลำดับ ด้านการใช้เทคนิคการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.0 รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 34.0 การให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยโดยรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คำแนะนำโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 75.5.0) รองลงมา คือ ระดับมาก (ร้อยละ 20.5)

5. ความแตกต่างของการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย วิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้

5.1 ความแตกต่างของการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการให้คำแนะนำ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% พบว่า เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีการให้คำแนะนำไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการให้คำแนะนำ พบว่า เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยที่มีประสบการณ์ในการให้คำแนะนำที่แตกต่างกัน จะมีการปฏิบัติกรให้คำแนะนำไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า $p = 0.484$ และ 0.102 ตามลำดับ สรุปได้ว่า ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการให้คำแนะนำ ไม่มีผลต่อการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ($p > 0.05$)

5.2 ความแตกต่างของการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ตามปัจจัยการได้รับการอบรม ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% พบว่า ไม่มี ความแตกต่างกันของคะแนนการปฏิบัติการให้คำแนะนำตามความแตกต่างกันของ การได้รับการอบรม (ค่า $p = 0.56$) แสดงว่า การได้รับการอบรม หรือไม่ได้รับการอบรม ไม่มีผลต่อการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ($p > 0.05$)

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ การสนับสนุนของหน่วยงาน การสนับสนุนของหัวหน้างาน และการสนับสนุนของผู้ร่วมงาน กับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้เรื่องโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจมีความสัมพันธ์กับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = 0.182, p < 0.05$) และการสนับสนุนของผู้ร่วมงาน หน่วยงาน และหัวหน้างาน มีความสัมพันธ์กับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = 0.319, 0.294$ และ 0.201 ตามลำดับ, $p < 0.01$)

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ การสนับสนุนของหน่วยงาน การสนับสนุนของหัวหน้างาน และการสนับสนุนของผู้ร่วมงาน กับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ผลการศึกษาแยกอภิปราย ดังนี้

ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีการให้หรือไม่ให้คำแนะนำแก่มารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($p < 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้คำแนะนำนั้นมีขั้นตอนไม่ซับซ้อนมาก เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยสามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากเป็นงานประจำที่ต้องทำ สอดคล้องกับการศึกษาของ แววดาว บัวประเสริฐยิ่ง (2538, หน้า 65) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมการให้คำปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ของผู้ให้คำปรึกษาในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการให้คำปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ ทำนองเดียวกับการศึกษาของจันทร์พร้อม อุตสาคร (2540, หน้า 61) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 139 คน พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการ

คิดเชื่อของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย และการศึกษาของวันทนีศ ทิพย์ถาวรกุล (2540, หน้า 76) ที่ทำการศึกษายัจฉัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการติดเชื้อจากการให้บริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขของพยาบาล ในโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ กับการปฏิบัติตามหลักป้องกันการติดเชื้อ จากการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข

ประสบการณ์ในการให้คำแนะนำ กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการให้คำแนะนำที่แตกต่างกัน คือ 0-5 ปี 6-10ปี หรือ 10 ปีขึ้นไป จะมีการให้และไม่ให้คำแนะนำไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แววดาว บัวประเสริฐยิ่ง (2538, หน้า 66) ที่ทำการศึกษายัจฉัยที่มีผลต่อกิจกรรมการให้คำปรึกษา เรื่องโรคเอดส์ของผู้ให้คำปรึกษา ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประสบการณ์การให้คำปรึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ซึ่งตรงข้ามกับคำกล่าวที่ว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนับว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน ผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย มีประสบการณ์น้อย จะทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงาน

การได้รับการอบรม ARIC เจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่เคย หรือไม่เคยได้รับการอบรม ARIC จะมีการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งต่างจากแนวคิดของอุทัย หิรัญโต (2523, หน้า151-166) ที่กล่าวว่า การอบรมเป็นการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นขั้นตอนในการบริหารงานบุคคล เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้เข้าอบรม เพื่อให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ โดยรวมทั้งด้านการรับรู้ ความรุนแรงของการเกิดโรคและการรับรู้ประโยชน์ของการดูแลรักษาเมื่อเป็นหวัดและปอดบวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ ความรุนแรงของการเกิดโรคและรับรู้ประโยชน์ของการดูแลรักษาในระดับมาก จะมีผลต่อการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่สถานีนามัยในระดับมาก ซึ่งการรับรู้ที่มีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม เมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึก อารมณ์ และทำให้เกิดการพัฒนาเป็นเจตคติและพฤติกรรม การรับรู้ก็ยังทำให้เกิดการเรียนรู้ และเมื่อเรียนรู้ในสิ่งใดแล้ว จะเลือกรับรู้ในสิ่งนั้นผสมกับประสบการณ์ในเรื่องนั้น เกิดเป็นพฤติกรรมในเรื่องนั้นตามการรับรู้ ดังนั้นหากบุคคลมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ จะมีส่วนกำหนดแนวโน้มการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ซึ่งสอดคล้องกับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ

เบคเกอร์ที่ว่า การรับรู้ของคนเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรม โดยบุคคลจะกระทำหรือเข้าใกล้สิ่งที่ตนพอใจ เมื่อคิดว่าสิ่งนั้นมีผลที่ทำให้เกิดความรุนแรง พิกการ หรือเสียชีวิต และคิดว่าสิ่งนั้นก่อให้เกิดผลดีและมีประโยชน์เหมาะสม ส่งเสริมให้ไม่เป็นโรคนั้นหรือหายจากโรคนั้น

การสนับสนุนของหน่วยงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ซึ่งการสนับสนุนของหน่วยงาน ได้แก่ นโยบาย คู่มือการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ การนิเทศงาน และภาระงานของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย แสดงว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานมาก จะมีการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจมาก ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าการมีนโยบายในการปฏิบัติงานจะเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่สถานีนามัยปฏิบัติตามให้คำแนะนำ เพื่อช่วยนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการปฏิบัติงาน (ธงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 114) สอดคล้องกับนโยบายในการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก (กองวิธโรค, 2535, หน้า 35)

การสนับสนุนของหัวหน้างาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย อธิบายได้ว่า การเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือ การรับฟังปัญหา และการกระตุ้นเตือนในการให้คำแนะนำ ของหัวหน้างาน มีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้ว การได้พูดคุยกับหัวหน้างานเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน จะทำให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา และทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการให้คำแนะนำ ดังนั้น หัวหน้างานจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการให้คำแนะนำให้สำเร็จตามเป้าหมาย และนโยบายที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดซึ่งคุณภาพหรือการบริการที่ดี (ธงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 8)

การสนับสนุนของผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ซึ่งการช่วยเหลือกัน และการมีมิตรต่อกันในการปฏิบัติงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพอใจอยากจะทำงานนั้นๆ ถ้าบุคคลมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน และสามารถร่วมงานกับผู้อื่นอย่างมีความสุขก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น และการยอมรับจากผู้ร่วมงาน โดยผู้ร่วมงานให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีมิตรอันดีต่อกันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจอยากจะทำงานนั้น (Gilmer, et al., Locke, อังใน แววดาว บัณฑิตปริญญาโท, 2538, หน้า 67)

ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาระดับปริมาณ ข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบเพียงว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามแบบสอบถามที่ให้กรอกเท่านั้น ไม่สามารถอธิบายได้ว่าคุณภาพของการให้คำแนะนำเป็นอย่างไร ทำให้ไม่สามารถทราบถึงเหตุผล ข้อคิดเห็น ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ การให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินงานสุขศึกษาให้ชัดเจนโดยร่วมกันระหว่าง ผู้รับผิดชอบงานจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่ปฏิบัติงาน
2. จัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานสุขศึกษา แผนนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานสุขศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี และควรให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน โดยร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบงานจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่ปฏิบัติงาน
3. จัดทำคู่มือ เอกสารรายละเอียดการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และจัดเอกสาร สื่อ อุปกรณ์ในการให้สุขศึกษาอย่างเพียงพอ โดยโดยร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบงานจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่ปฏิบัติงาน
4. กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่สถานีนามัย และหัวหน้างานเห็นความสำคัญต่องานสุขศึกษา โดยจัดสัมมนาการดำเนินงานสุขศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และทัศนคติ ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการให้คำแนะนำหรือการให้สุขศึกษา โดยใช้หลักจิตวิทยาให้เกิดทัศนคติทางบวกต่อการทำงาน ส่งเสริมการช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน การรับฟังปัญหา และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยทีมผู้รับผิดชอบงานสุขศึกษาระดับจังหวัด และระดับอำเภอ
5. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสุขศึกษาและร่วมกันทำงานเป็นทีม และกำหนดขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบ

งานจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่
ที่สถานีอนามัยที่ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่สถานี
อนามัยเพิ่มเติม เช่น ด้านการให้สุศึกษา ได้แก่ ผู้รับบริการมีพฤติกรรมสุขภาพไม่เปลี่ยนแปลง เจ็บ
ป่วยด้วยโรคเดิมซ้ำๆ และด้านการจัดบุคลากรในการทำงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานมีการก
หน้าที่ความรับผิดชอบมาก เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ เป็นต้น

2. ในการวัดพฤติกรรม หรือการปฏิบัติ การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม
อาจไม่ได้คำตอบที่แท้จริง ควรมีการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงคุณภาพ เช่น การเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ เพื่อทำความเข้าใจถึงคุณภาพ
ของการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทาง
เดินหายใจ และเหตุผล ข้อคิดเห็น ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ การให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็กต่ำ
กว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป อาจจะทำได้โดยให้เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยมาพร้อม
กันและทำแบบสอบถามต่อหน้าผู้ศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามนั้นๆเป็นผู้ตอบจริง
และไม่ปิดหนังสือ หรือปรึกษาผู้ที่อยู่ใกล้ตัว เพื่อเป็นการควบคุมให้กลุ่มตัวอย่างอยู่ในสภาพการณ์
ที่เหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการตอบแบบสอบถาม

4. ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการให้คำแนะนำมารดาในการดูแลเด็ก
ต่ำกว่า 5 ปีที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เช่น
ศึกษาถึงปัจจัยสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ

6. ควรทำการศึกษารูปแบบการให้คำแนะนำที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มารดา
ที่พาเด็กมาตรวจ ได้รับความรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง